

Недеља здравља уста и зуба

У Србији ће се од 14. до 20. маја 2018. обележити XVIII „Недеља здравља уста и зуба“. Ова кампања се обележава у организацији Института за јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић Батут“, мреже института/завода за јавно здравље и Стоматолошког факултета Универзитета у Београду.

Многобројне предшколске установе, школе, запослени у просвети, предшколска деца, ученици и њихови родитељи, као и здравствени радници из служби за стоматолошку здравствену заштиту домова здравља дају велики допринос успеху кампање.

Циљ активности у оквиру ове кампање је информисање и стицање знања у вези са значајем и начинима очувања оралног здравља у циљу његовог очувања. Остваривање предвиђених активности омогућено је заједничким ангажовањем здравствених и образовних установа, уз учешће запослених, ученика и њихових родитеља, медија (штампе, телевизије, радија) друштвено-хуманитарних, спортских, рекреативних, културних и других организација и удружења

Ове године, Недеља здравља уста и зуба се обележава под слоганом „**Здрави зуби у здравој породици**“. Слоган кампање указује на значај породице у формирању здравих стилова живота и активном односу према очувању оралног здравља. Слоган је у складу и са истраживањима која показују да су знање и навике родитеља у вези са оралном хигијеном повезане са очувањем оралног здравља деце.

У оквиру обележавања Недеље здравља уста и зуба се организује и избор ликовних и литерарних радова за децу предшколских установа и ученике основних школа на тему „**Здрави зуби у здравој породици**“ намењен деци предшколског узраста и ученицима основних школа. Најуспешнији радови се бирају на окружном нивоу у организацији института и завода за јавно здравље и достављају Институту за јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић Батут“ који проглашава најбоље радове на републичком нивоу. Циљ овог конкурса који се традиционално расписује сваке године је да се подстакне здравствено васпитни рад у предшколским установама и основним школама на тему оралног здравља. Најбољи радови биће презентовани на Симпозијуму здравственог васпитања у стоматологији и биће коришћени за припрему здравствено промотивног материјала у циљу континуиране промоције здравља уста и зуба међу општом популацијом.

Опште препоруке за очување оралног здравља

Орално здравље је значајна компонента општег здравља, утиче на физичко здравље, али и на говор, самопоуздање, социјалне односе и уопштено на квалитет живота. Фактори ризика за орална обољења су најчешће и фактори ризика за хроничне незаразне болести, а обољења уста и зуба имају велики здравствени, социјални и економски значај па представљају јавно здравствени проблем.

Опште препоруке за очување оралног здравља су:

- Одржавање адекватне хигијене, што подразумева редовно прање зуба ујутро и увече као и после сваког оброка и коришћење конца за зубе
- Смањење уноса шећера и избалансирана исхрана
- Коришћење заштитне опреме за спортске активности и придржавање прописаних мера безбедности у саобраћају
- Безбедно физичко окружење
- Посете стоматологу ради редовне контроле, уклањање зубног каменца од стране стоматолога
- Престанак или смањење конзумирања алкохола
- Престанак пушења. основних школа.

Орално здравље у свету и Србији

Болести које значајно оптерећују орално здравље су каријес и периодонталне болести. У свету 60-90% школске деце и близу 100% одраслог становништва има зубни квар; обољења потпорног апарата зуба која могу довести до губитка зуба присутна су код 15-20% светске популације старости од 35-44 године, а трећина становништва старости од 65-74 године нема ниједан зуб. У Европском региону Светске здравствене организације, проценат шестогодишњака који имају каријес варира од 20-90% у зависности од земље.

Према резултатима истраживања које је спроведено на национално репрезентативном узорку 2013. године, само 8,3% становника Србије старијег од 25 година има све своје зубе, а мање од половине (45,6%) становништва процењује стање својих зуба и усне дупље као добро. Посебно су угрожени становници нижег образовног статуса и лошег материјалног стања који у значајно већем проценту сопствено орално здравље процењују као лоше и у значајно мањем проценту редовно перу зубе. Становници нижег образовног статуса и лошег материјалног стања у значајно већем проценту сопствено орално здравље процењују као лоше и у значајно мањем проценту редовно перу зубе. Ово указује на потребу изналагања начина да се повећа обухват становника из ових циљних група здравственоваспитаним радом и превентивним стоматолошким прегледима.

Истраживање „Понашање у вези са здрављем код деце школског узраста“ које је Институт за јавно здравље Србије спровео 2017. године на национално репрезентативном узорку је показало да навику свакодневног прања зуба чешће од једном дневно има око две трећине анкетираних школске деце (70,9%), значајно више девојчица него дечака (82,6% према 59,9%). Истраживање је показало да дечаци седмог разреда основне школе најређе перу зубе свакодневно (55,8%), а најчешће ученице првог разреда средње школе (85,2%). Ово указује на потребу интензивирања

здравствено вапситног рада на тему значаја и очувања оралног здравља и у старијим разредима основних школа.